

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Imppola, J. 2019. Väärää rahaa – Neuvostoliitosta!. Numismaatikko 55 (1), 31-33.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Väärää rahaa – Neuvostoliitosta!

Kun puheena on väärä raha, tulee tietysti mieleen jossakin länsimaassa toteutettu yksilön eduksi ja valtion vahingoksi toteutettu yksityinen hanke rahan väärentämiseksi. Rikollista yksityisyritteliäisyyttä ikävimmillään. Stereotypiat ja utopistiset uskomukset Neuvostoliitosta lienevät syynä siihen, että ainakaan itselleni ei tule heti mieleen neuvostoliittolainen rahanväärentäminen. Kuitenkin keisarillisella Venäjällä – kuten muuallakin tuohon aikaan - rahan väärentäminen oli suoranainen maanvaiva. Ja muistammehan numismaatikkoina toki nuoren Neuvostovaltion osallisuuden Suomen mallin 1918 1000-markkaisten väärentämisessä. Mikä olisi siis uuden neuvostohallinnon aikana muuttunut, etteikö näitäkin puuhia jatkettaisi entiseen tapaan? Eipä kai mikään; uudella hallinnolla oli uudet rahansa ja omat rangaistuksensa, ja rahojakin – erityisesti setelirahoja – väärennettiin. Miksi muutoin olisi neuvostoseteleissäkin kaikenlaisia väärentämistä vaikeuttavia tekijöitä turvapainatuksesta vesileimoihin?

Itse törmäsin kyseiseen ilmiöön 1990-luvulla, jolloin osteskelin reissuillani ympäri Baltiaa kaikenlaista numismatiikkaa. Erästä tallinnalaisesta rahaliikkeestä löysin pari mielenkiintoista seteliä, jotka myyjä kertoi olevan peräisin paikallisen ja luonnollisesti lakkautetun KGB:n toimipisteen arkistoista. Setelit olivat väärennetyt 50 ja 100 ruplan setelit mallin 1947 ensimmäisestä painoksesta, jossa oli arvo kerrottu myöskin suomenkielisenä.

Ottakaamme aluksi tarkasteluun 50 ruplan seteli. Väärenne on varsin huonokuntoinen, ja sen etu- ja takapuolelle on kirjoitettu violetilla musteella kehystetty teksti ФАЛЬШИВЫЙ eli väärennös. Väärenne on varsin hyvää painotyötä ja setelissä on varsin hyvin tehty vesileimakin.

Vertailukuvissa 1 ja 2 näemme kyseisen väärenteen ja aidon setelin etu- ja taustapuolet. Vesileimojen vertailua kuvassa 3.

Kuva 1. Väärennetyn ja aidon 50 ruplan setelin 1947 etupuolet, ensimmäinen malli. Väärennös ylempänä.

Kuva 2. Väärennetyn ja aidon 50 ruplan setelin 1947 taustapuolet, ensimmäinen malli. Väärennös ylempänä.

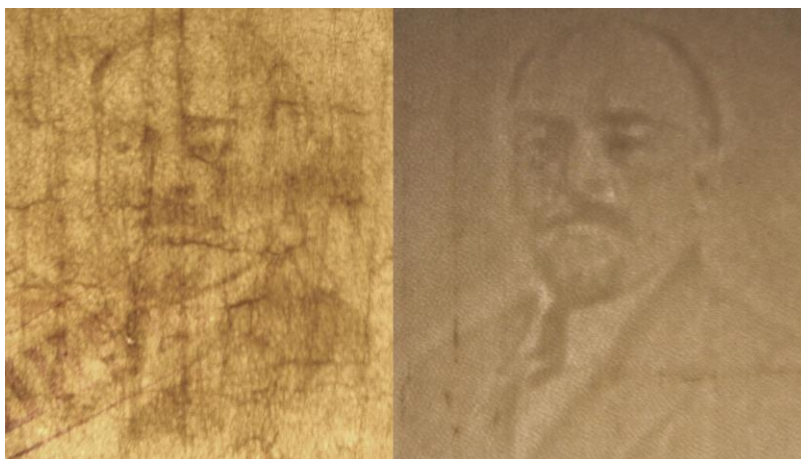
Kuva 3. Väärennetyn ja aidon 50 ruplan setelin 1947 I vesileimat. Väärennös vasemmalla.

Sadan ruplan seteli on puolestaan käsin tehty väärenne. Väärenne on säilynyt melko hyvin, ja sen etu- ja takapuolelle on leimattu violetilla musteella suurikokoinen, vaikkakin himmeähkö kehystetty teksti ФАЛЬШИВЫЙ eli väärennös. Läheisempi tarkastelu tuo selkeästi ilmi sen, että tämä seteli on käsin piirretty.

Kuva 4. Väärennetyn ja aidon 100 ruplan setelin 1947 I etupuolen Lenin-kuvat ja taustapuolen СТО-arvotekstit. Väärennöksen kuvat vasemmalla. Väärennettyjen yksityiskohtien käsityön leima on ilmiselvä.

On kyllä varsin luihun näköinen Lenin tässä väärenteessä! Tässä on muuten syy, miksi ihmisten muotokuvia suositaan seteleissä. Ihmiset muistavat ihmiskasvot erittäin hyvin, ja pienikin poikkeama huomataan helposti ja seteleissä se paljastaa väärennökset. Tämän setelin väärentäjä on myöskin onnistunut tekemään seteliin vesileiman. Onnistumisen taso tässä näkyy hyvin kuvasta 5. Vertailukuvissa 6 ja 7 näemme kyseisen väärenteen ja aidon setelin etu- ja taustapuolet.

Kuva 5. Väärennetyn ja aidon 100 ruplan setelin 1947 I vesileimat. Väärennös vasemmalla.

Kuva 6. Väärennetyn ja aidon 100 ruplan setelin 1947 I etupuolet. Väärennös ylempänä.

Kuva 7. Väärennetyn ja aidon 100 ruplan setelin 1947 I taustapuolet. Väärennös ylempänä.

Maksoin tässä artikkelissa esittelemistäni väärennetyistä seteleistä tuolloin tallinnalaiselle rahakauppiaalle parisataa markkaa, ja en ole kyllä tätä kauppaa koskaan katunut. Mielenkiintoinen pala naapurimaamme numismaattista historiaa!